

det, der her foreslaas, var noget ganske nyt, en Foranstaltning, som ikke havde fundet Sted før, og som om man ikke var inde i en Lovbevægelse, som man selv har været med til at komme ind i. Det høje Ting har jo gentagne Gange vedtaget Love om Husmandsbrug, og de finansielle Betæneligheder, man nu har, ere ikke den Gang komne til Orde. Ganske vist kan man dertil sige, at saa vanskelige finansielle Omstændigheder, som vi nu have, har man ikke før — eller ikke i lange Tider — haft. Men jeg maa hertil bemærke, at her i Virkeligheden kun er Tale om at yde $\frac{1}{20}$ af det, man tidligere ganske rolig har vedtaget. — Man spørger saa, om vi i Øjeblikket have Raad dertil. Ja, hvad drejer det sig om for Statskassen? Det drejer sig i Virkeligheden om 600,000 Kr. Der er nævnt, at Laanene ydes til en Rente af 3 pCt., og at dette er om ikke uforsvarligt saa dog uheldigt, naar Staten selv maa laane dyrere. Lad os nu sige, at Staten maa laane til $3\frac{3}{4}$ pCt. — naar jeg siger dette, er der aldeles ikke dermed sagt noget om, at vi, hvis vi nu skulle laane, ville laane til den Pris, jeg nævner det kun for at tage et nemt Tal. Hvis vi nu spørge, hvad drejer det sig da om som Gave, maa der svares: Om en Sum af 4,500 Kr. aarligt, og det er da overkommeligt! — Saa er der de 600,000 Kr., der anbringes som Laan. For mig er egentlig det betænkeligste ved dette, at man i Virkeligheden kommer til at give de 150,000 Kr. som Gave paa Grund af, at naar Husmandsobligationerne skulle sælges af Staten til Hypotekbanken, faar man ikke Parikurs for dem, man kan vel ikke faa meget mere end de 75 pCt., og derved mister Staten altsaa 150,000 Kr. Jeg har for Resten selv i en Tale, jeg i Folketinget holdt i Anledning af Tillægsbevillingsloven, nævnt, at det synes mig uhyre betænkeligt, at man er kommen ind paa at give saa store Summer som Laan, der i Virkeligheden er Gave. Men dette have jo alle været med til, det er ikke noget nyt, og det høje Ting kan ikke være overrasket paa dette Punkt. Man har hele Tiden vidst, at til fuld Kurs vilde man ikke faa disse Husmandsobligationer afsatte til Hypotekbanken. — Spørgsmaalet bliver altsaa, om vi i Øjeblikket have Raad til de 600,000 Kr. Jeg er kun gaaet med dertil som Finansminister, fordi der for det første var givet ubesindige Løfter af Kommissionerne til Landarbejderne, og disse have saa stolet derpaa, hvilket ogsaa er blevet meget stærkt gjort gældende

overfor denne Foranstaltning. Og dernæst, fordi denne Regering overhovedet har ment, at til produktive Foranstaltninger — og dertil mener jeg, at man kan regne denne, jeg skal straks komme ind derpaa —, maatte man ogsaa gaa selv under meget vanskelige finansielle Forhold. Jeg undrer mig lidt over, at det ærede 5te kongevalgte Medlem (Hage) saa stærkt gaar imod en saadan finansiell Foranstaltning. Han har dog selv været med til i Fjor Sommer at bevilge meget større Beløb ud af en Statskasse, som allerede da var i stor Trang; da betænkte det ærede Medlem sig ikke. Det ærede Medlem véd nu nok, at denne Regering ser helt anderledes paa denne Sag og mener, at de Penge, som den Gang bevilgedes, ingenlunde kunne kaldes produktive, medens vi mene, at dette er en produktiv Foranstaltning, og det af den Grund, at man sætter Folk her i Landet i Stand til at faa deres eget. Om nu alt dette iværksættes paa bedste Maade, om Landarbejderne faa den bedste Jord til den billigste Pris, om de bygge deres Huse forsvarligt, skal jeg ikke have nogen Mening om, det tør jeg ikke bestemt bekræfte og naturligvis endnu mindre benægte. Jeg lægger Vægt paa det Moment, at det utvivlsomt ligger meget dybt i Menneskene, at de ville have deres eget, og at det spiller en uhyre Rolle i Menneskenes Liv, om de kunne faa deres eget eller ikke. I dette høje Ting, hvor der sidder saa mange Jorddrotter, skulde man dog ogsaa tænke paa, at det har nogen psykologisk og social Betydning, social-psykologisk, om man vil, at fattige og ubemidlede Mennesker her i Landet i stor Udstrækning kunne faa deres eget at varetage, pleje og dyrke. Udgifter dertil, tror jeg, maa kaldes produktive i højere Forstand, og jeg tror dernæst, at dette, at Jorden opdyrkes i de smaa Brug, betyder noget for Landet i Øjeblikket. Ud fra den Betragtning og ud fra, at det her ikke var et Fortilfælde — man skal ikke videre ad samme Vej —, er jeg som Finansminister gaaet med dertil, og dette mente jeg, at jeg var forpligtet til at sige overfor det høje Ting, naar man spørger mig om min Mening.

H. J. Nielsen: Det er nogle ganske faa Bemærkninger, jeg skal gøre nu til Slutning.

Hvis jeg ikke hørte fejl, sagde den højtærede Finansminister noget om „ubesindige Løfter“ af Kommissionerne. Jeg ved ikke, om jeg hørte rigtigt? (*Afbrydelse*.)